

TTB HALK SAĞLIĞI KOLU ÇALIŞMA RAPORU (2000 – 2002)

Türk Tabipleri Birliği Halk Sağlığı Kolu (TTB-HSK) 1989 yılından beri çalışmalarını sürdürmektedir.

Her yıl düzenlenen ve halk sağlığı araştırma görevlilerinin katılımına açık olan Gezici Eğitim Semineri 2000 Temmuz başında deprem bölgesinde gerçekleştirilmiştir.

İzmir Tabip Odası Halk Sağlığı Kolu'nun ev sahipliği yaptığı ve TTB Merkez Konseyi'nce desteklenen Güz Okulu'nun beşincisi, "Çevre" başlığıyla 29 Ekim-1 Kasım 2001 tarihlerinde yapıldı.

Prof. Dr. Nusret Fişek etkinlikleri kapsamında Türkiye'de Sağlığın Durumu, Türkiye'de Halk Sağlığı Uzmanı Olmanın Sorumluluğu, Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi başlıklarında üç ayrı oturumdan oluşan bir günlük etkinlik düzenlenmiştir.

Halk Sağlığı Kolu çalışmalarının geliştirilmesine de katkı sunması amacıyla, Mart 2001'de, kol yapılanmasında yeniden düzenlemeye gidilmiş ve yeni bir yürütme kurulu oluşturularak çalışma programı hazırlanmıştır.

17 Mart 2001'de yapılan Kol toplantısından itibaren seçilen Ata Soyer (Dokuz Eylül), Onur Hamzaoğlu (Kocaeli), Mehtap Türkay (Akdeniz), Nilay Etiler (Kocaeli), Meral Türk (Ege), Aysun Özşahin (Pamukkale), Mine Kaya (İnönü), Ebru Gül Fidan (İstanbul), Muzaffer Eskiocak (Trakya), Günay Saka (Dicle-hiçbir toplantıya katılmadı), Dilek Aslan (Hacettepe-istifa etti) tarafından sürdürülmeye çalışılmıştır. Daha sonra etkinliklerin yayılması amacı ile toplantılara katılıp Kol'a katkıda bulunan Gamze Varol (Trakya), Aslı Davas (Ege), Erol Gürpınar (Dokuz Eylül)'in yanı sıra Aydın, Uludağ, İstanbul, Ankara'dan halk sağlıkçılarıyla ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Kol etkinliğini yaygınlaştırma girişimleri sürecektir. Bu arada, Kol'un hemen tüm toplantı ve etkinliklerine Merkez Konseyi destek vermiştir.

TTB Halk Sağlığı Kolu'nun amaçları kısaca dört (4) başlık altında toplanabilir. Bunlar,

1. Sağlık politikalarını izlemek,
2. Halk Sağlığını olumsuz yönde etkileyen nedenleri saptamak, bu olumsuzluklara yönelik çalışmalar yapmak,
3. Halk sağlığı biliminin mezuniyet öncesi ve sonrası eğitimindeki sorunları saptamak, çözümler önermek ve eğitimine katkı sağlamak,
4. Halk sağlığı konularında danışmanlık yapmak, bu konularda ilgilileri ve kamuoyunu aydınlatmak.

1. Sağlık Politikalarını İzleme

1.1. Aile Planlaması Hizmetlerinin Ücretlendirilmesi;

T.C Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü tarafından Haziran 2001 tarihli "Aile Planlaması Programı Önceliklendirme Planı Uygulaması Bilgilendirme Toplantıları Sıklıkla Sorulan Sorular ve Cevapları" ile "Sağlık Bakanlığı Aile Planlaması Programında Dağıtılan Kontraseptif Malzeme için Sağlık ve Sosyal Yardım Vakfı Aracılığıyla Kullanıcı Bağıışı Toplanmasına İlişkin UYGULAMA KLAVUZU" incelenmiştir. Bu

konuda İzmir Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyonu'nun çalışmaları ile başlatılan süreç, merkezi düzeyde bir çalışma grubu oluşturulması ile sürdürülmüş, bakanlık ile görüşmeler dahil bir dizi etkinlik yapılmıştır. Kurulun gündeme getirdiği olumsuzluklar tartışılmış ve rapor haline getirilmiştir.

1.2.Döner Sermaye Uygulamaları;

Sağlık Bakanlığın I. basamak sağlık hizmetleri için önceliklendirdiği döner sermaye uygulamaları incelemeye alınmıştır. Bu konuda döner sermaye uygulamasına geçen illerin Tabip Odalarına ortak form gönderilmiş sorunlar saptanmaya çalışılmıştır. Ayrıca birkaç ilde ortak araştırmalar başlatılmıştır. Çalışmalar, ön rapor olarak yayınlanmıştır.

1.3.Yeşil Kart Uygulamaları ve Mecburi Hizmet Yasası gündeme alınmıştır. Yeşil kart ile ilgili çalışmalar sürmektedir. Mecburi Hizmet konusunda da, birçok ilde tıp öğrencileri ve asistanlarla birlikte toplantılar düzenlenmiş, imza kampanyaları örgütlenmeye çalışılmıştır.

1.4. Dernek ve Vakıflar tarafından sürdürülen sağlık hizmetleri ve sahada yürütülen Sağlık Projeleri değerlendirmeye alınmıştır. Bu etkinlik devam ederken gündeme gelen "Bebekler Ölmesin" Kampanyası içeriği ve "ilginç" ortakları vesilesi ile-Willows Vakfı, Ayhan Şahenk Vakfı, NTV-inceleme alınmıştır. İnceleme sürmektedir.

2. Nusret Fişek Anma Etkinlikleri

Türk Tabipleri Birliği Nusret Fişek Ödül Yönergeleri'nde değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca Sağlık Ocağı başvurularını arttırmak, motivasyon sağlamak ve bu konuda yardımcı olmak amacıyla, sağlık ocakları bölgelerindeki Üniversite Halk Sağlığı Anabilim Dallarının danışmanlık yapmalarına ve bu amaçla başvuran Sağlık ocaklarının TTB Halk Sağlığı Koluna başvurmalarını sağlamak ve bölge dağılımını kol aracılığıyla yürütmek planlanmış ve bu kararın duyurulması sağlanmıştır. (2000 ve 2001 yılı N. Fişek ödülleri ile ilgili bilgi için, bakınız Ödüller bölümü syf: 327)

Bu arada, bugüne kadar sürdürülen Ödüllerin, kurumsallığına katkıda bulunmak amacı ile konu ile ilgili bir broşür çıkarılmıştır.

Ayrıca son yıllarda sağlık alanında yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle TTB Halk Sağlığı Kolu pozitif deneyimlerimizi ön plana çıkarmak, tarihi bir süzgeçten geçirmek ve motivasyon sağlamak amacıyla "**Türkiye'de Sağlık Alanında Yaşanan Olumlu Deneyimler**" etkinliği başlatmıştır. Etkinliğin ilk adımı olarak, 2001 Nusret Fişek Günleri'nde 1923-39 yılları olumlu deneyimler konulu bir panel düzenlenmiştir. (Gazanfer Aksakoğlu, Hamdi Aytekin, Tevfik Çavdar) Kampanyada, kurumsal- örgütsel düzeyde ve bireysel düzeyde olmak üzere yaklaşık 63 başlık belirlenmiş ve oluşturulan başlıklar değişik alanlarda bir araya getirilen bilim adamları tarafından tartışılmıştır. Bu alanda çalışmalar halen sürmektedir. Muhtemelen, 2002 Nusret Fişek Günleri, bu etkinliğin kamuoyuna açıklanması amacı ile değerlendirilecektir.

3. Eğitim

Gezici Eğitim Seminerleri;

1-7 Temmuz 2001 tarihinde "Sektörler Arası İşbirliği" konulu Gezici Eğitim Semineri Ankara'da yapılmıştır. Dr. Ata Soyer ve Dr. Onur Hamzaoğlu başkanlığında 19 halk sağlığı araştırma görevlisinin katıldığı eğitimde Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, SSK, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve

Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve Nüfus Etütleri Enstitüsü ziyaret edilmiştir.

16-22 Haziran 2002 tarihinde Dr. Hamdi Aytekin, Dr. Kayıhan Pala başkanlığında “Doğu’da ve Kır’da Sağlık” konulu Seminer Van, Hakkari ve Muş illerinde yapılacaktır.

4. Araştırma

Şubat 2001’de yaşanan kriz, tüm alanlarda olduğu gibi sağlığı da etkilemiştir. TTB Halk Sağlığı Kolu krizin sağlığa olan etkilerini kısa ve uzun erimli etkiler olarak ikiye ayırmış ve ayrı ayrı incelemiştir(Bakınız Belgeler bölümü syf: 398).

Ekonomik Krizin Kısa Erimli Etkileri, illerde bulunan Tabip Odaları yöneticilerine bir form iletilmiş, ayrıca 4 ilde (Antalya, Denizli, Kocaeli ve Malatya) kamu ve özel sağlık sektörü temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca 1994 yılı ekonomik kriz rakamları üzerinden projeksiyon yapılarak raporlanmıştır.

Uzun Erimli Etkiler ise hala sürdürülen çalışmalar arasındadır.

TÜBİTAK- Sürdürülebilir Kentsel ve Kırsal Yerleşmeler:Van Araştırma Programı oluşturmuştur. TTB Halk Sağlığı kolu bu programı dikkate almış ve “Van İlinde Sağlık Hizmetlerinin Durumu” başlıklı araştırma planlamıştır.

5. Danışmanlık

DİSK/GENEL-İŞ Sendikası’nın “Mamak Çöplüğü’nün Çevre ve İnsan Sağlığı’na Zararları” konusunda başvurusunu incelemiş, Mamak Çöplüğü ile ilgili daha önce yapılan çalışmalar toplanmış ve raporlanmıştır. Ayrıca Ankara Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyonu ile iletişime geçilerek bir ekip oluşturulması ve yerinde incelemeler yapılması sağlanmıştır.

6. Diğer

TTB Halk Sağlığı Kolu; TTB Okulu ve Çevre Sağlığı Okulu oluşturabilmek için gerekli çalışmaları ve alt yapıyı oluşturmuş, bundan sonraki gündemine almıştır.